

A POLGÁRI KONZERVATÍV PÁRT GAZDASÁGI PROGRAMJA

A JELENLEGI HELYZET ÁTTEKINTÉSE

Ahhoz, hogy vázoljuk saját elképzeléseinket, szükséges, hogy legalább nagyon röviden értékeljük gazdasági szempontból az 1989 óta eltelt időszakot, ezen belül is elsősorban az 1995 és 2015 közti éveket, mert az első néhány év sokkja részben az átállás számlájára írható. Azt lehet mondani, hogy a 2005-ig többé-kevésbé folyamatos felzárkózás megbicsaklott, leállt, vagy legalábbis nagyon lelassult. Különösen fájdalmas, hogy ez az elmaradás a visegrádi országokhoz képest is kimutatható. Az eladósodás is hasonló pályát írt le: 1995 és 2002 között csökkent, majd újra rohamosan növekedni kezdett. 2010 után, ha az eladósodás nem is, az államháztartási hiány jelentősen javult és 3% alatt állandósult. Ezt azonban főként bevételnöveléssel és nem az állami kiadások csökkentésével érték el. Ehhez szükség volt nyugdíjrendszer teljes átalakítására és a különadók rendszerére, amely (az eleinte meghirdetett célokkal szemben a magyar gazdaság tartós alkotóelemévé vált). A devizahitelek kivezetése gazdasági szempontból racionális volt, kivitelezésnek módja azonban, amely a felszabaduló pénzeket elsősorban az amúgy fizetőképes felső középosztályhoz irányította, vitatható. Az MNB tevékenysége ismét részben támogatható, ami céljait illeti, módszerei viszont nemegyszer vitathatók, vagy egyenesen károsak. (Az áttekinthetőség vonatkozásában mindenképpen). Mindez szociális, egészségügyi, oktatási kiadások folyamatos, drasztikus csökkentése mellett. Ezen alrendszerek kis hatékonyságú működésén nem segít a forrásmegvonás, ott aprómunkát kellene végezni. Az alternatív bevételi forrásként kezelt magas ÁFA adóelkerülésre ösztönöz, amit csak részben ellensúlyoz a kasszák online ellenőrzése vagy a közúti árukövető rendszer bevezetése. Az egyedi ÁFA csökkentés pedig a lobbiharc újjáéledését jelenti. A különadó-rendszer (egyébként várható és megjósolható) mellékhatásaként erősen csökkent a bankok hitelezési aktivitása, amit csak részben ellensúlyoz az MNB (amúgy rendszeridegen) hitelezési tevékenysége és csak ideiglenesen enyhít az EU pályázati pénzek felpörgetett lehívása. A legsúlyosabb problémát az (amúgy tudatosnak tűnő) áttekinthetetlenség és a kiszámíthatatlanság jelenti, amely köztudottan riasztja a kiszámítható környezetet kereső befektetőket. Ezen nem segítenek az (amúgy szintén nem nyilvános) egyedi háttéralkuk, a „stratégiai megállapodások” és egyedi kedvezmények sem. Megkérdőjelezhető az „Európa összeszerelő műhelyévé” való átalakulásunk megalapozottsága is, különös tekintettel a dübörgő informatikai forradalomra. A közmunkás-rabszolgák hadának folyamatos növekedése a statisztikákkal való trükközésen lehet, hogy segít, de biztosan nem javítja a hozzáadott értéket a hazánkban előállított termékek esetében. A kis és közepes vállalatok támogatása a meghirdetett elvekkel szemben továbbra sem javult. Fájóan torzul még a KKV támogatás is a politikai kapcsolatok függvényében. Mindez inkább erősíti, mint

csökkenti a magyar gazdaság „kétszatuságát”: amelyben viszonylag fejlett és termelékeny (főként külföldi tulajdonú) nagyipar és mikrovállalkozások élnek egymás mellett, a boldogabb országokban a gazdaság gerincét képviselő közép vállalatok helyett. A magyar állami tulajdon működésének hatékonysága csekély (miért is javult volna a politikai kinevezések megtartása mellett?). Az egyik legnagyobb problémát a kiszámíthatatlanság mellett az (ugyancsak kézivezérelt, maradék autonómiáitól is megfosztott) intézményi környezet jelenti. **Az állam működtetésére fordított összegek folyamatosan nőnek**, a központosítás azonban nem hozza meg a remélt (?) hatékonyságnövekedést, megkönnyíti viszont a pénzcsapok elzárását, ha hatalom érdekei úgy kívánják. A korrupció, az erkölcstelenség, a magánzsebre dolgozás olyan szintet ér el, amely már a kormányzó erő egyes képviselőinek is sok. A jog cinikus, instrumentális kezelése, a percenként változó, névre szóló törvények nemcsak megrendítik a jogszerűségbe vetett hitet és csökkentik az adózási morált, de éppen az áttekinthetlenség és tervszerűtlenség miatt magának a gazdaságnak a működését is rontják. Az állampolgároktól nem várható szabálykövető magatartás, ha a legfelsőbb szinten is folyamatos normaszegést tapasztalnak. Nem véletlen, hogy a „szoft” tényezőket is figyelembe vevő nemzetközi versenyképességi listákon egyre hátrébb csúszunk, és lassan nem érdemes magunkat Csehországhoz, Szlovéniához, de még Szlovákiához és Lengyelországhoz sem hasonlítani, jelenlegi versenytársaink Románia, Bulgária, Szerbia vagy Horvátország, a Balkán, ahová lassan nemcsak gazdasági eredményeink, de mentalitásunk, módszereink alapján kulturálisan is tartozunk. Hol van már Magyarország éltanuló helyzete?

A mai magyar társadalomban égető szükség van a megtermelő javak újraelosztására a társadalom és a munkapiac peremére sodródott, vagy attól leszakadóban lévő 4-5 millió ember felemeléséhez. Ehhez azonban **az újraosztható javakat előbb meg kell termelni**, és erre senki más nem képes, **csak a magángazdaság vállalkozói**. A Polgári Konzervatív Párt gazdaságpolitikai programjának középpontjában az a szándék áll, hogy minden akadály elháruljon a javakat megtermelő vállalkozások elől, annak érdekében, hogy Magyarország gazdaságilag felemelkedjen. A megtermelő értékből mindenki érdemei szerint részesedjék, ugyanakkor azok számára, akik nem kaptak lehetőséget az értékteremtésbe való bekapcsolódásra, az állam emberhez méltó életet tudjon biztosítani.

ÁLTALÁNOS CÉLJAINK, PRIORITÁSAINK

A MAGÁNTULAJDON ÉS A PIAC ELSŐBBSÉGE

Magyarországot az viheti előrébb, ha a társadalom felismeri, hogy az értékteremtés képessége, a siker, az elismertség, az egyes emberek jóléte, társadalmi béke és a boldogság elválaszthatatlanul összetartozik. **A Polgári Konzervatív Párt elengedhetetlennek tartja a vállalkozások szabad versenyét**, méretre, ágazatra, tulajdonosra való tekintet nélkül. Az ésszerű kormányzás elismeri a polgárok szabadpiaci interakcióinak elsőbbségét bármiféle, a piacot egyoldalúan korlátozó állami vagy más befolyással szemben. A piacgazdaság hatékony érvényesülése azonban nem az egyetlen, minden más fölött álló szempont – az államnak kell

kijelölnie a szabad verseny keretfeltételeit, és gondoskodnia a tiszta verseny fennmaradásáról. A személyi kapcsolatok és a patrónus-kliens hálózat helyett a befektetések allokációját, a versenytárgyalások eredményét a gazdasági teljesítménynek, hatékonyságnak kell eldöntenie. Ennek feltétele az állam és a gazdaság átlátható, dokumentálható működése. A protekcionizmust csak a legszükségesebb körre, időre és mértékre kell korlátozni. Az állam a legtöbbet az autonóm szereplők tárgyalási-egyeztetési folyamatainak hatékony, kemény moderálásával, a megállapodások betartásának ellenőrzésével, kikényszerítésével segítheti. Az állam feladata nem monopóliumok létrehozása és baráti kezekbe való átjátszása, hanem éppen a monopóliumok megakadályozása abban, hogy visszaéljenek helyzetükkel.

KIS, TRANSPARENS, SZOLGÁLTATÓ ÁLLAM

Magyarország legnagyobb tehertétele és versenyképességének legsúlyosabb ballasztja az állam: az államszervezet túlterjeszkedése és az állami funkciók túltengése. **A Polgári Konzervatív Párt a jelenleginél lényegesen kisebb, hatékony, kiszámítható és átláthatóan működő államot tart szükségesnek.** Az államnak ki kell vonulnia a társadalom nagy részének életéből, és be kell vonulnia a kisebbik rész, a lelegezetebb rétegek életébe, akik számára alapvető szociális biztonságot és az életcéljaik megvalósítására vonatkozó ösztönzést kell nyújtania. Állami feladat marad a versenyszabályok felügyelete, a jogkövető magatartás kikényszerítése, de a jó példával az állami szerveknek kell elől járniuk. Az államnak az induló vállalkozásokat és a rászorulókat a pozitív diszkrimináció eszközeivel kell támogatnia, de a cél a támogatottak mihamarabbi önálló életre és megélhetésre való elvezetése.

Az állam és apparátusa **az állampolgárok szolgálatára és nem azok feletti uralkodásra esküdjék föl.** Ennek a szolgáló és szolgáltató szellemnek meg kell jelennie az államigazgatás minden szintjén, és az állami vagy részben állami szolgáltatások (pl. egészségügy, oktatás) terén is. E szolgálatokra és szolgáltatásokra az állampolgár jogosult, mert súlyos adóforintjaival fizet érte.

Jelenleg a gazdaságban csúcsra járatott járadékvadászat zajlik. Túl sok gazdasági szereplő van, aki számára a boldoguláshoz vezető út nem a minél hatékonyabb, versenyképesebb működésben, hanem a mind sikeresebb járadékvadászatban, a politikai „jól fekvésben”, a mind több állami pénz megszerzésében rejlik. Miért is várjuk, hogy ez a gazdaság a nemzetközi versenyben versenyképes legyen, értéket, és minél több munkahelyet teremtsen? A Polgári Konzervatív Párt nézete szerint az államnak nem az a feladata, hogy az adófizetők pénzéből a járadékvadászok éhségét kielégítse, hanem, hogy **biztosítsa a lehető legmagasabb fokú értékteremtéshez szükséges, kiszámítható, verseny- és vállalkozásbarát üzleti környezetet** alacsony adókkal és kiszámítható szabályozással.

Az alacsonyabb adók és alacsonyabb közkiadások elvének további hozadéka a korrupciós kockázatok enyhülése, amely szintén a versenyképesség irányába mozdítja el a gazdaságot. Követeljük és támogatjuk az autonóm (jogi, piaci, civil) intézmények helyreállítását, és ha rajtunk múlik, visszaáll a tervezés, a felelős kormányzás és döntéshozatal áttekinthető, a választók által ellenőrizhető működése. Nagyon szűkre kell szabni a méltányolható indokok alapján eltitkolt

adatok körét. Az áttekinthetőség, tervezhetőség növeli az ország vonzóképességét a befektetők, de az állampolgárok előtt is.

GAZDASÁGI, MUNKAPIACI INTEGRÁCIÓ: A BELÉPÉSI KORLÁTOK LEBONTÁSA

MI A PROBLÉMA?

A magyar munkapiacra mind az aktív, mind a foglalkoztatottak aránya Európai és régiós viszonylatban is rendkívül alacsony, ami egyrészt **a gazdaság gyenge munkahelyteremtő képességéről**, másrészt **a munkaerő állomány rossz foglalkoztathatóságáról árulkodik**.

A gazdaság munkahelyteremtő képessége gyenge, hiszen **nem megfelelő a gazdasági környezet az új vállalkozások létrejöttéhez, megmaradásához és növekedéséhez**. A magas adminisztratív terhek leginkább az induló, néhány fős vállalkozások működését akadályozzák, hiszen ők nem rendelkeznek megfelelő adminisztratív személyzettel, minden újabb adminisztráció a vállalkozás vezetőjének idejét rabolja. Ezt tetézik az adószabályok, melyek alapján a friss vállalkozás a működése első percétől kezdve keményen adózik, akkor is, ha még nincs bevétele, és akkor is, ha veszteséges.

A munkaerő állomány rossz foglalkoztathatóságának fő oka, hogy **Magyarországon kiugróan magas (36,9%) a szakképzetlenség aránya**, míg például Csehország, Lengyelország és Szlovénia átlaga 25,5%, az EU átlaga pedig még alacsonyabb. Ez azt jelenti, hogy a mai korban, amikor a gazdasági tevékenység nagy ütemben toródik el a magasabb végzettséget, rugalmas és alkalmazkodásra képes tudást igénylő termelés felé, ennyi ember válik nagy valószínűséggel foglalkoztathatatatlanná, és ennyi embert kell a foglalkoztatottaknak eltartani. Eltartás a közmunka is, hiszen ennek a költségét is a foglalkoztatottak adójából fedezik.

A probléma gyökere, hogy **Magyarország nemzetközi viszonylatban kirívóan keveset költ oktatásra**, az OECD országok között a magyar tanárok fizetése az egyik legalacsonyabb. Az elköltött összegek pedig nem hasznosulnak jól a jelenlegi oktatási rendszerben, amely a poroszos hagyományokat követve a kezdeményező problémamegoldás helyett tiszteletre és alázatra nevel. A mai kor kihívásaira az ilyen oktatás nem készíti fel a gyermekeket, nem kelti fel kíváncsiságukat, kreativitásukat, nem segít nekik eligazodni a folyton változó világban. E gyerekek közül kevés fog megfelelni annak az elvárásnak, hogy innovatív, rugalmas, együttműködő, az új tudásra nyitott ember maradjon élete során.

A gazdaság versenyképessége, **a gazdaság értékteremtő képessége szempontjából azonban elengedhetetlen feltétel a megfelelő minőségű munkaerő**. A gazdaság növekedése ugyanakkor nem azon áll vagy bukik, hogy a néhány legtehetségesebb tanulót sikerüljön minél magasabb szintre fejleszteni. A kulcskérdés abban rejlik, hogy sikerül-e a társadalom minden tagjának készségeit, tudását minél magasabb szintre fejleszteni, sikerül-e megfelelő oktatást biztosítani minden gyermek számára. Ez az, amire a jelenlegi oktatási rendszer egyszerűen nem alkalmas.

MIRE VAN SZÜKSÉG?

Magyarországon 4 millió ember él a szegénységi küszöb alatt, és alacsony a foglalkoztatottak száma. A Polgári Konzervatív Párt meggyőződése szerint hosszú távon a gazdasági siker egyik kulcsa, hogy a kormány minden lehetséges eszközzel könnyítse meg a munkapiacról kiszorult, hátrányos helyzetű embereknek **a szabad munkapiacra való bekerülését**, illetve bármely vállalkozó szellemű ember számára **új vállalkozások beindítását**.

A magángazdasággal kapcsolatban a Polgári Konzervatív Párt két legfontosabb alapelve:

- könnyített pályára jutás a partvonalon állóknak,
- egyenes és tiszta pálya, egyenlő feltételek a pályán mozgóknak

Rövidtávon a **vállalkozásbarát üzleti környezet**, az adószabályok és a munkapiaci intézmények megfelelő kialakítása, hosszú távon pedig **az oktatási kiadások növelése és az oktatási rendszer 21. századba való átvezetése** jelenti a megoldást.